



BEANTWOORDING RAADSVRAGEN

Nummer : 108-171
Onderwerp : Toekomst gemeentehaven
Portefeuillehouder : van Nieuwkerk
Datum : 12 november 2020

Vragen van de fractie van WaterlandNatuurlijk aan het college van burgemeester en wethouders (ingezonden op 14 oktober 2020) en beantwoording daarvan door het college van burgemeester en wethouders.

Na het debat in de voorbereidende raad van 8 oktober 2020 vervangt de fractie WN stuk 108-163, om nu de vragen schriftelijk in te dienen.

De gedachte van het college om de vervulling van taken voor de gemeentehaven op afstand te zetten roept een groot aantal vragen op. Het gaat daarbij zowel om het "uitbestedingsbeleid" als om de casus van de gemeentehaven.

Het uitbestedingsbeleid is een onderwerp om na het raadsdebat op 8 oktober afzonderlijk op terug te komen. De fractie WN stelt daarvoor een notitie op. Die kan helpen voorzien in een beleidskader. Doel is om daarin criteria te benoemen en de werkverdeling tussen college en raad netjes te ordenen. Uitgangspunten daarbij: de wettelijke bevoegdheden, de kader stellende taak van de raad ook in relatie met het budgetrecht, ruimte voor het college voor de taakuitvoering, zelfstandigheid van de gemeente, expertise borging rond uitbestede taken en goed opdrachtgeverschap, alsmede criteria die bestuurlijk en praktisch houvast bieden voor beslissingen, evaluaties en bijsturing.

De redactie van de mondelinge reacties van de wethouder was zodanig, dat we op enkele punten graag de bevestiging krijgen het college goed te hebben begrepen; dat loopt mee in de vragen. Die zijn nu verdeeld over enkele rubrieken. Op dit moment vraagt de fractie WN het college antwoord te geven op de vragen onder A en B. De uitwerkingsvragen onder C kunnen wachten tot er een uitbestedingskader door de raad is vast gesteld op basis van het met het college nog te voeren gesprek. Deze vragen raken overigens ook de begroting 2021. Het gaat hier nu om de volgende groepjes vragen: A. De haast, het proces; B. Specifiek over de haven; C. Uitwerkingsvragen.

De wethouder gaf reeds te kennen de voor 8 oktober ingediende en hierbij vervangen vragen schriftelijk te willen beantwoorden. Dat wordt beter mogelijk nu de uitwerkingsvragen zo nodig later kunnen. Met een snelle beantwoording kan het college de oordeelsvorming in de raad steunen over de over dit onderwerp in te dienen moties.

A. De haast, het proces

Vraag 1

Is de weergave van de stellingname van het college juist, dat er nu haast zou zijn om - in afwachting van een beter uitbestedingsbeleidskader - met de haven verder te gaan ? En zo ja, waarom zou dat zo zijn ?

Antwoord 1

Het klopt dat er nu "haast" is om verder te gaan met de uitwerking van het toekomstig beheer van de haven. Met ingang van afgelopen zomer is er geen gemeentelijke havenmeester, de resterende maanden in het

seizoen 2020 zijn opgevangen door tijdelijke inhuur. Dit was een overgangssituatie. Voor het seizoen 2021 streven wij naar een goede en blijvende oplossing voor het beheer van de gemeentehaven.

Vraag 2

Wat gaat er mis, als dat beleidskader even wordt afgewacht aler tot privatisering van de exploitatie van de haven over te gaan? En zou de periode tot 1 april daarvoor niet goed mede kunnen worden benut, te meer daar het college die datum ook zelf al noemt.

Antwoord 2

Om op 1 april 2021 het toekomstige beheer te effectueren moeten er op 1 januari afspraken zijn gemaakt en overeenkomsten zijn afgesloten. Dus wachten tot 1 april heeft het effect dat een nieuwe situatie op zijn vroegst in de zomer 2021 in zou kunnen gaan. Dat is midden in het seizoen en hierom niet wenselijk. Hierbij nog de toevoeging dat de term “privatisering” volgens het college niet de juiste term is omdat er sprake zal zijn van eventuele verpachting of verhuur van (een deel van) de gemeentehaven en er dus geen sprake zal zijn van verkoop van de gemeentehaven.

Vraag 3

Deelt het college nog steeds de opvatting, dat het goed is geen capaciteit te besteden aan opties die draagvlak in de gemeenteraad missen? Was het dan ook geen goed idee geweest het draagvlak bij de raad te toetsen, aler een bureau in te huren?

Antwoord 3

Het college deelt de mening dat het goed is om draagvlak te creëren zowel bij de betrokken partijen als bij de raad voor de uitvoering van verschillende onderwerpen. In het geval van de toekomst van de haven is daarom gestart met het creëren van draagvlak in de omgeving door met de betrokken partijen in gesprek te gaan ten behoeve van de marktconsultatie. Het eventueel deels op afstand zetten van het beheer van een relatief kleine gemeentelijke haven is een vorm die op veel andere plaatsen in Nederland al succesvol is toegepast. Vanuit de watersportbranche wordt sterk aangedrongen op deze ontwikkeling, omdat dit een versterking van het product waterport is. Daarnaast betreft het een uitwerking van uitgangpunten die zijn vastgesteld in de toeristische visie en het beleidsdoel zoals opgenomen in de begroting 2020. Het budget voor inhuur van een adviseur is als onderdeel van de voorjaarsnota door de raad vastgesteld.

Desalniettemin begrijpt het College de gevoelens van de WN-fractie. Conform de memo stelt het College dan ook voor om nu eerst met de Raad te spreken over de doelstelling van het havenbeleid (wat-vraag) en pas daarna over “wel of niet uitbesteden” (hoe-vraag). Doelstelling blijft om per 1 april het proces afgerond te hebben. Gezien dit procesvoorstel hadden wij ervoor kunnen kiezen uw hoe-vragen nog niet te beantwoorden. Daarvoor hebben wij echter niet gekozen. Wij achten het gewenst dat de Raad volledig op de hoogte is van de huidige overwegingen in het College op dit punt.

Vraag 4

- a. Wat zijn de voor dit bureau te maken kosten?
- b. Wat zijn de voor dit bureau reeds gemaakte kosten?
- c. Wat zijn de kosten van de reeds ingezette capaciteit van de gemeente?
- d. Idem voor de nog te maken kosten?
- e. Wat is de actuele stand van de gesprekken?

Antwoord 4

De beantwoording van de vragen hieronder hebben betrekking op de door het college voorgestelde werkwijze. Indien de raad van mening is dat er een andere procedure doorlopen dient te worden heeft dit een nadelig effect op zowel de inzet van de gemeentelijke organisatie als de kosten voor het externe advies.

- a. De nog te maken kosten bedragen € 8000 Voor de financiering voor dit externe advies heeft de raad in de voorjaarsnota 2020 ingestemd met een effect van € 18.000 hogere lasten voor 2020.
- b. De reeds gemaakte kosten bedragen €10.400,--

- c. De reeds ingezette capaciteit van de gemeente bedraagt naar schatting 80 uren.
- d. De nog in te zetten capaciteit gemeente bedragen naar verwachting 40 uren. Dit is mede afhankelijk van de procedure die doorlopen moet worden.
- e. De actuele stand is dat er een eerste ronde van gesprekken is gevoerd met drie partijen en een tweede ronde wordt ingepland.

B. Specifiek over de haven

Vraag 5

Hoe verhoudt zich het nu voorliggende idee inhoudelijk tot het organisatie advies dat op 6 oktober aan de raad werd gepresenteerd, waar het ging over de gemeentelijke organisatie ontwikkeling, waaruit bleek dat uitbestedingen nu niet voor de hand liggen?

Antwoord 5

Voor het antwoord op deze vraag wordt verwezen naar de toezegging die de wethouder heeft gedaan tijdens de raadsvergadering van 22 oktober jl. dat het college op korte termijn bij de Raad terugkomt op het voorstel over de gemeentehaven in de breedte en dat de discussie over uitbesteden in het kader van 'het versterken van de gemeentelijke organisatie' daarvoor geen beletsel zal zijn.

Vraag 6

Was is de gemotiveerde reactie van het college op de stelling, dat Waterland als watersportgemeente de bijbehorende taak voorzieningen in stand te houden juist niet op afstand moet zetten?

Antwoord 6

Het is de taak van een watersportgemeente om goede watersportvoorzieningen te faciliteren. Dit kan juist de aanleiding zijn om een gemeentehaven op afstand te zetten. De Branchevereniging dringt aan op deze ontwikkeling en het geeft juist een versterking van het product watersport en een verbetering van het recreatief aanbod. Dit is iets dat belangrijk is voor ons als watersportgemeente. Daarnaast is in 2015 door uw raad de toeristische visie 2015-2025 vastgesteld en vervolgens de uitvoeringsagenda. In de begroting 2020 is het onderzoeken naar de mogelijkheid om de exploitatie van de gemeentehaven uit te besteden als beleidsdoel opgenomen. Op basis hiervan heeft een uitwerking plaats gevonden voor de gemeentehaven welke juist ook in het belang van de watersport is.

Vraag 7

Verder over de motivering: de argumenten die zijn genoemd benoemen immers wel "verandering" maar zien niet op een noodzaak tot privatisering, tenzij uit de nu door het college te geven antwoorden anders blijkt.

- a. Op welke wijze zijn de Galgeriet plannen een reden tot privatiseren van deze gemeentelijke taak?
- b. Idem voor het bestaan van de Brouwersbrug?
- c. Idem voor de wachtlijst voor de gemeentehaven?
- d. Idem voor de pensionering van de havenmeester, anders dan wellicht ivm de timing?
- e. Idem voor de wens van bestendig beheer?
- f. Welk bestaand probleem hoopt het college op te lossen met deze privatisering naar 3 partijen? En wat is de omvang van dat probleem in termen van personeel/geld/aansturing?

Antwoord 7

- a. De ontwikkeling van het Galgeriet staat los van de plannen om het beheer van de haven eventueel op afstand te zetten. De uitwerking hangt wel samen met huidige en toekomstige veranderingen in de gemeentehaven. Bij de verdere uitwerking van het eventueel op afstand zetten van het beheer van de gemeentehaven wordt afgestemd op de actuele ontwikkelingen.
- b. Antwoord op vraag a geldt ook voor de komst van de Brouwersbrug.
- c. De wachtlijst is geen reden voor het eventueel op afstand zetten van het beheer van de gemeentehaven.

- d. De pensionering van de havenmeester is wel een reden om het beheer van de gemeentehaven eventueel op afstand te zetten. Indien de gemeente zelf de gemeentehaven blijft beheren moet er een nieuwe havenmeester worden aangenomen en zal hier formatie voor nodig blijven. Belangrijker nog is dat daarmee de huidige kwetsbaarheid bij ziekte of vakantie van de havenmeester en zijn vervanger niet weggenomen wordt. Hetzelfde geldt voor de “openingstijden”.
- e. Bestendig beheer is een aanleiding om het beheer eventueel op afstand te zetten. Door organisaties uit de directe omgeving hierin te betrekken is de continuïteit beter te borgen.
- f. De gemeentehaven is te klein om zelf op een kostendekkende manier te beheren. Daarbij is de personele bezetting moeilijk in te vullen omdat een fulltime functie financieel niet haalbaar is maar voor goed beheer wel wenselijk is. Door met drie partijen in gesprek te gaan ontstaat de kans om aan te sluiten bij bestaande bedrijfsvoeringen waardoor continuïteit gewaarborgd kan worden en de dienstverlening verbeterd wordt.

Vraag 8

Hoe ziet het college de nu beoogde ontwikkeling in verhouding tot plannen of het maken daarvan voor afmeren elders in Monnickendam, met name de Zesstedenvaart?

Antwoord 8

Het college ziet geen directe relatie tot de Zesstedenvaart en het eventueel maken van plannen over het afmeren op andere plaatsen in de gemeente dan in een haven.

Vraag 9

Waarom is de jachthaven Katwoude niet genoemd? Ontberen die mensen expertise?

Antwoord 9

Alle omliggende havens zijn benaderd om mee te denken en te participeren, alleen niet alle partijen hebben hierop gereageerd.

Vraag 10

Zijn hier geen spelregels over aanbesteding van toepassing? En zo nee, waarom niet?

Antwoord 10

Conform de wet Markt en Overheid en de Aanbestedingswet moet op een objectieve en transparante wijze een keuze gemaakt worden uit geïnteresseerde partijen. Ook moet vastgesteld worden welke partijen mogelijk geïnteresseerd zijn in deze opdracht. Om dit gericht aan te pakken is eerst een marktconsultatie opgestart. Er is een duidelijk beeld van welke partijen er belangstelling hebben en hierop is het vervolg van het proces gebaseerd. De oplossing lijkt te liggen in pacht of huur, in dat geval is aanbesteden niet van toepassing.

Vraag 11

Waarom niet trachten de markt breder te benutten, ipv de concurrentie op voorhand te limiteren?

Antwoord 11

De gemeentehaven hoort bij Monnickendam en dat moet zo blijven. Een ‘snelle’ ondernemer van buitenaf die geen feeling met het Monnickendamse heeft zal geen meerwaarde hebben voor een gemeentehaven zoals wij die als college graag zien. Uit de bij vraag 10 gevolgde procedure met de marktconsultatie is gebleken dat er geen brede interesse is voor het beheren en exploiteren van de gemeentehaven. Het breder uitzetten in de markt is hierom niet nuttig en zal geen beter resultaat tot gevolg hebben. Dit heeft het college de ruimte gegeven om juist met lokale partijen in gesprek te gaan.

Vraag 12

Wat is de respons op het college op de vaststelling, dat de gemeentehaven goedkopere ligplaatsen heeft dan de commerciële partijen? En wat op de gedachte, dat dan enerzijds een wachtlijst logisch is en anderzijds dat een gemeentehaven de tarieven van de commerciële havens “omlaag disciplineert”? Is het college hier geen voorstander van keuzevrijheid voor inwoners en passanten?

Antwoord 12

De tarieven van de gemeentehaven voor pleziervaart liggen lager dan de tarieven in de commerciële havens. De voorzieningen in de gemeentehaven zijn ook minder dan de voorzieningen in de commerciële havens. Er is hierom niet direct sprake van het “omlaag disciplineren” van de tarieven van de commerciële havens, mogelijk wel indirect. Wat hierin een aandachtspunt is, is de wet markt en overheid die aangeeft dat overheden niet mogen concurreren met marktpartijen in een functionerende markt.

De wachtlijst hangt samen met het beperkt aantal ligplaatsen voor pleziervaart. De gemeentehaven in zijn huidige vorm heeft beperkte plaatsen voor verschillende afmetingen van pleziervaartboten.

Mede door beperkte beschikbaarheid van het aantal ligplaatsen is de keuzevrijheid beperkt.

Vraag 13

Meent het college, dat het de bedoeling moet zijn, dat de inwoners van de gemeente er op vooruit gaan, en zo ja, hoe ziet dat er in hoofdzaak dan uit? En hoe voor de huidige en voor de lokale ligplaatshouders?

Antwoord 13

Ja, dat is ook een van de belangrijke redenen voor het eventueel op afstand zetten van het beheer van de haven. Met een goed functionerende en klantvriendelijke haven gaan de inwoners van de gemeente erop vooruit. De gemeentehaven is voor iedereen beschikbaar, van het specifiek reserveren van plaatsen voor inwoners van Waterland is geen sprake. Het faciliteren van een goed watersportproduct levert een positieve bijdrage aan het algemeen belang van de inwoners van de gemeente. Bij het optimaliseren van de indeling van de gemeentehaven en bestendig maken van de tarieven moeten er veranderingen worden doorgevoerd waar niet iedereen achter zal staan. Daarbij is het wel belangrijk om naast het algemeen belang van de inwoners van de gemeente oog te houden voor de individuele belangen van de huidige ligplaatshouders.

C. Uitwerkingsvragen

Vraag 14

- a. Wat zijn de gevolgen voor huidige ligplaatshouders in elk van de 3 deelgebieden? En wat voor de tarieven?
- b. Wat zijn de gevolgen voor mensen die nu op een wachtlijst staan?
- c. Acht het college deze actie alleen mogelijk als alle 3 genoemde partijen mee doen? Of kan de gemeente met “deeltaken” blijven zitten, dus met 1 van de 3 “geografisch” toebedeelde stukken of een ander restant?
- d. Aan welke “actor” valt de havenkom toe?
- e. Hoe waarborgt het college continuïteit voor de plaats voor de kerstboom bij de havenkom en voor de mogelijkheden voor organiseren van aankomst en vertrek van Sinterklaas?
- f. Op welke overwegingen en op de toepassing van welke criteria is het “principe besluit” van het college gebaseerd? Subvragen hierbij, nav de criteria “beter, goedkoper, effectiever, efficiënter, piekbelasting verdelend”: wat is de verwachte efficiency voordeel? Wat het kwaliteitsvoordeel voor de ligplaatshouders -en gebruikers? Wat is de restlast voor het contractbeheer? Wat zijn de verwachte besparingen op investeringen? Wat is – verdeeld over de relevante posten – de besparing die de gemeente kan realiseren?
- g. Voor wat voor periode staat privatisering voor ogen, met andere woorden: wat wordt de looptijd van de beoogde aanbestedingsovereenkomsten?
- h. Wie gaat de elk van de 2 bruggen (doen) bedienen en wie de sluis? Wat worden daar eventueel de tarieven bij elk van die 3?
- i. Welke inkomsten en uitgaven uit de begroting 2021 lopen mee in het beeld over de financiële effecten voor de gemeente?

Antwoord 14

De antwoorden op de vragen 14a t/m 14i zijn nadere uitwerking. Deze uitwerking gaat de komende periode plaats vinden, wij kunnen ons daarbij goed voorstellen dat bijvoorbeeld de kerstboom, sinterklaas, maar ook het Jan Haring weekend als randvoorwaarde worden meegenomen. Als deze punten duidelijk zijn wordt uw raad hierover geïnformeerd. Indien er sprake is van verpachten van de haven wordt dit vanzelfsprekend een raadvorstel waarin de raad de mogelijkheid voor wensen en bedenkingen heeft.

Over het vervolg van het proces en hoe uw raad hierin wordt betrokken verwijzen wij naar het memo dat aan de raad is aangeboden.